

Hedmark Revisjon IKS
Postboks 84
2341 Løten

Bokføring av tap på sosiale utlån og omgjøring av sosiale utlån til sosialhjelp

Vi viser til deres brev av 25. januar d.å. hvor det reises spørsmål om regnskapsføring av tap på sosiale utlån og omgjøring av sosiale utlån til sosiale bidrag.

1. Tap på sosiale utlån

Kommuneregnskapet skal i samsvar med kommunelovens § 48 nr. 2, 1. setning, omfatte alle økonomiske midler som disponeres for året og anvendelsen av disse midlene, og kan dermed beskrives som et arbeidskapitalorientert regnskap. Bestemmelsen kalles også arbeidskapitalprinsippet. I regnskapsforskriften § 7 er prinsippet formulert som at all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens og fylkeskommunens virksomhet skal fremgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet (bevilgningsregnskapet). Det er videre tilføyd at regnskapsføring av tilgang og bruk bare i balanseregnskapet ikke skal forekomme. Innholdet i de to bestemmelsene er det samme.

Kort fortalt registrerer bevilgningsregnskapet alle endringer i arbeidskapital. Forbudet mot å regnskapsføre tilgang og bruk bare i balansen innebærer en hovedregel om at alle endringer i arbeidskapitalen skal regnskapsføres i bevilgningsregnskapet. Endringer i balansen sammensetning som innebærer endring i egenkapital, men *ikke* i arbeidskapital vil derimot kunne regnskapsføres utelukkende i balansen. Et eksempel på regnskapsføring utelukkende i balansen i samsvar med arbeidskapitalprinsippet er nedskrivning av anleggsmidler.

Utlån er i kommunal regnskapsterminologi en utbetaling. Siden utlån klassifiseres som et anleggsmiddel medfører utbetalingen en endring i kommunens arbeidskapital, og skal således regnskapsføres i bevilgningsregnskapet når utlånet gis. Når det oppstår tap på kommunens anleggsfordringer, vil det ikke medføre endringer i arbeidskapitalen. Tapet er følgelig ikke å anse som en utgift/utbetaling og skal dermed ikke regnskapsføres i bevilgningsregnskapet.

Nedskrivning på kommunens anleggsfordringer er regulert i KRS nr. 9 (F) – Nedskrivning av anleggsmidler punkt 3.6 nr. 2, hvor det fremgår at nedskrivning av anleggsmidler ikke påvirker drifts- eller investeringsregnskapet, men skal regnskapsføres direkte mot egenkapitalen (kapitalkonto). Det vil i denne sammenheng ikke være prinsipielle forskjeller på anleggsfordringer i form av sosiale utlån og andre anleggsfordringer.

Tap på sosiale utlån skal på bakgrunn av dette ikke regnskapsføres som utgift i drifts- eller investeringsregnskapet, men regnskapsføres direkte mot egenkapitalen. Nærmere bestemt kapitalkontoen.

2. Omgjøring av sosiale utlån til sosiale bidrag

Det er et overordnet krav at regnskapsinformasjonen skal være pålitelig og relevant. Kravet til pålitelighet innebærer blant annet at økonomiske realiteter skal vektlegges fremfor formell form. Den underliggende realiteten ved omgjøring av sosiale utlån til sosiale bidrag kan være forskjellig.

Sosiale utlån må som andre utlån, reelt sett fremstå som utlån for at de skal regnskapsføres som utlån. Dersom lånet ikke oppfyller nødvendige formkrav eller lånet av andre årsaker reelt sett fremstår som et bidrag i stedet for et reelt lån, regnskapsføres det som et sosialt bidrag. For nærmere avgrensning mellom reelle utlån og tilskudd vises blant annet til notatet "Rente og avdragsfrie utlån i kommunenes balanser". Reelle bidrag regnskapsført som utlån korrigeres i henhold til KRS nr. 5 (F) " Endring av regnskapsprinsipper, estimater og korrigerering av tidligere års feil"

Etter hva vi forstår er det normalt i tilfeller hvor lånene ikke betjenes at sosiale utlån gjøres om til sosiale bidrag. Realiteten er dermed mest sammenlignbar med tapstilfellet. Tilskuddselementet i omgjøringen vil derfor som regel være lite fremtredende. Regnskapsføring som tilskudd i form av ettergivelse av en langsiktig forpliktelse gjennom inntektsføring av innløsningen og utgiftsføring av tilskuddet, slik dette er omtalt i notatet "Tidspunkt for regnskapsføring av utgifter, utbetalinger og tap i kommuneregnskapet" kapittel 2.1.7, vil følgelig sjelden være aktuelt. En slik regnskapsføring forutsetter at det reelt sett gis et tilskudd til mottaker.

Siden realiteten ved omgjøring av sosiale utlån til sosiale bidrag som regel har bakgrunn i manglende betjening av lånet, og dermed i realiteten innebærer tap, bør dette også reflekteres i regnskapsføringen. En regnskapsføring i samsvar med det vi legger til grunn for tapstilfellene, gir derfor som oftest det beste uttrykket for realitetene ved omgjøringen. Arbeidskapitalprinsippet taler også for at en slik regnskapsføring vil være hovedregelen.

Som følge av dette legger GKRS til grunn at omgjøring av reelle sosiale utlån til sosiale bidrag som hovedregel ikke skal regnskapsføres i bevilgningsregnskapet, men nedskrives direkte mot egenkapitalen (kapitalkonto).

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at Skattedirektoratet, i forbindelse med innføring av innberetningsplikt for økonomisk sosialstønad (LTO-kode 926), har lagt til grunn at det er det gitte lånet som skal innberettes i koden, men ikke gjeldssaldo og heller ikke opplysninger om ettergitt gjeld. Jf. Skattedirektoratets artikkel av 22. januar 2010 <https://www.skatteetaten.no/no/Artikler/2010/Innberetning-av-okonomisk-sosialstonad-for-inntektsaret-2009/>.

Med vennlig hilsen

Foreningen for god kommunal regnskapsskikk

Knut Erik Lie
Utredningsleder